

19. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro zabezpechennia dostupu do publichnoi informatsii [On the approval of the Regulation on ensuring access to public information] : zatv. nakazom kerivnyka aparatu Verkhovnoho Sudu vid 18.07.2018 № 107-OD. URL : <https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/pologprozab>. [in Ukr.].

20. Poklad, O. V. (2018) Dostup do publichnoi informatsii pro diialnist politsii yak forma hromadskoho kontroliu za yii diialnistiu. Aktualni pytannia protydii zlochynnosti v suchasnykh umovakh: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid [Access to public information about police activities as a form of public control over their activities. *Actual issues of combating crime in modern conditions: domestic and foreign experience*] : materialy II Mizhnarodnoi nauково-prakt. konf. (Dnipro, 15 bere.a 2018 r.). Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, pp. 154–157. [in Ukr.].

ABSTRACT

Ілона Tkachenko. Grounds for submission and procedure for consideration of a request for information on the court's activities. The article is devoted to the study of the peculiarities of submitting and considering a request for obtaining information about the activity of courts as a form of public control over its activity. The concept of public information, the procedure and features of considering a public request and providing information about court activities, types of information about court activities that are not subject to publication and protection of information with limited access are defined.

An analysis of the legal framework for providing and publishing information about the court's activities and the procedure for providing such information was carried out. It has been found that the following measures are taken by the court aimed at access to public information of which they are the managers in the following ways: 1) systematic and prompt publication of public information in official printed publications; 2) posting of public information on the official website of the State Administrative Court, court websites and the Internet; 3) placement of public information on information stands in court premises; 4) provision of information upon information requests; 5) provision of open access to the Unified State Register of Court Decisions.

In order to unify the procedure for consideration of citizens' appeals and requests for public information, it is proposed to develop a Model Regulation «On the Procedure for Consideration in Courts of Citizens' Appeals and Requests for Provision of Public Information about Court Activities», which should be approved by the Order of the State Administrative Court and include the following provisions: types of public information about activities of the court, which is publicly available and posted on the information resources of the State Administrative Court; types of public information about the court's activities that can be provided upon request and which cannot be provided upon public request and constitute a state secret, information with limited access and contain confidential information; subjects of consideration of requests; the procedure for considering requests and forming and sending responses to the applicant (taking into account the peculiarities of submission and consideration of electronic requests).

Keywords: citizens' appeal, public information, public information about the court's activities, request for public information about the court's activities.

УДК 343.211

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-4-445-450

Наталія ЩЕРБИНА©

аспірант

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗБРОЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Проаналізовано законопроекти та напрацювання вчених щодо формулювання дефініції «зброя». Висвітлено, що визначення цього поняття в національному законодавстві, як і в судовій практиці не сформоване. На підставі опрацювання законопроектів встановлено, що поняття є досить динамічним та привертає до себе увагу законотворців протягом останніх десяти років. Врегулювання такої проблеми назріло до найвищого рівня, оскільки обіг зброї набирає обертів на всій території нашої держави. Водночас питання про підстави законності володіння зброєю врегульовані не законом, а лише підзаконним актом, що в сучасних реаліях є недопустимим. Крім

© Н. Щербина, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8334-9640>

shcherbyna.nataly@ukr.net

того, враховуючи динаміку розвитку галузі зброярства, підзаконні акти сьогодні не в змозі врегулювати належним чином питання обігу сучасної зброї. Тому метою статті є дослідження питання законодавчого визначення дефініції «зброя» з огляду на перспективу врегулювання питання про обіг зброї в спеціальному законі.

Ключові слова: зброя, національне законодавство, законопроект, обіг зброї, визначення, дефініція.

Постановка проблеми. У сучасному світі, на жаль, вогнепальна зброя стала доступною багатьом. Дуже часто людина, яка має в руках карабін або рушницю, вважає себе не лише мисливцем під час полювання в лісі. Історично склалося так, що пращурами сучасної зброї, як не дивно, були камінь та палиця. Під час удосконалень їх трансформували в інші види зброї або окремі її елементи, які відомі сучасному суспільству. Наприклад, камінь поступово замінився на метал, який став вже снарядом для вогнепальної та холодної металевий зброї, а палиця трансформувалася в кийки як різновид спецзасобів, що застосовуються правоохоронними органами.

Незважаючи на динамічний розвиток зброї та її присутність в житті людини впродовж всієї епохи існування людства, на цей час в науці кримінального права визначення поняття «зброя» відсутнє та залишається досить дискусійним. Навіть за наявності цілої низки праць, які присвячені зброєзнавству, залишається відкритим питання – а що ж таке зброя в широкому розумінні? Спробуємо знайти відповідь шляхом аналізу низки проектів нормативно-правових актів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Теоретичним і практичним підґрунтям дослідження зазначеної проблематики стали роботи відомих українських та закордонних вчених у галузі кримінального, кримінально-виконавчого права та криминології. Висвітленню вказаних питань приділили увагу О. Бокій, В. Большаков, О. Гуменський, А. Корнієць, А. Кофанов, М. Пінчук, Б. Ринажевський, О. Скакун, М. Федоров, О. Фролов, В. Шаблистий.

Однак у теорії кримінального права України ще й дотепер залишаються не достатньо розробленими важливі положення, що стосуються особливостей розслідування кримінальних правопорушень вище вказаної категорії, в тому числі кваліфікованих за статтею 263, частиною 4 статті 296, статтями 401–447 Кримінального кодексу України (далі – КК) [1]. Предметами злочину вказаних складів є зброя або інші предмети, спеціально пристосовані або заздалегідь заготовлені для нанесення тілесних ушкоджень.

Метою статті є дослідження питання законодавчого визначення дефініції «зброя» в законопроектах.

Виклад основної проблеми. З часів незалежності України питання про закріплення на законодавчому рівні поняття «зброя» впевнено займає перші місця на ланці законодавчих ініціатив. Однак всі спроби виявляються чомусь марними [2].

Дискусії щодо вільного володіння зброєю в Україні тривають вже довгий час. За період з 1998 року по цей час Верховній Раді України було запропоновано приблизно 20 законопроектів із регулювання виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення, використання вогнепальної зброї та володіння нею [2]. Останні 10 років народні обранці пропонують проекти законів, які містять в собі різноманітні визначення поняття «зброя». Одні з них є лаконічними, без зайвої деталізації, наприклад: «Зброя – пристрій, прилада, предмети, спеціально виготовлені, конструктивно призначені та технічно придатні для неодноразового ураження живої або іншої цілі, які не мають іншого виробничого чи господарсько-побутового призначення». Таке визначення містить проект Закону «Про обіг зброї невійськового призначення» від 09 лютого 2009 року № 2105 [3]. Проте він не отримав схвальної простої більшості голосів народних обранців. Інші законопроекти містять більш розгорнуте визначення цього поняття.

Найактуальніший на сьогодні законопроект «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» від 25.06.2021 № 5708. Він визначає зброю як пристрій або предмет, спеціально виготовлений, конструктивно призначений та технічно придатний для знищення, ураження, ушкодження або заподіяння іншого руйнівного впливу на живі чи неживі об'єкти та цілі, та який не має іншого прямого виробничого чи господарсько-побутового призначення [4]. Здавалося б, проблема – вирішена. Поняття сформульоване. Але...

Щодо ухвалення такого закону все ж таки точаться запеклі дискусії, оскільки експерти наголошують на відсутності в українців культури поводження зі зброєю, що може спровокувати певні ризики та призвести до негативних наслідків [2].

В. Большаков зазначає, що право громадян на володіння вогнепальною зброєю закріплено в конституціях США, Мексики та Швейцарії. Остання вважається однією з найбільш озброєних країн Європи і світу. У цивільного населення цієї країни (а це більше восьми мільйонів осіб) зареєстровано приблизно три мільйони одиниць вогнепальної зброї. З числа європейських держав зброю легалізували в Естонії. Мільйон жителів цієї невеликої країни володіють 120 тисячами одиниць зброї. При цьому, як свідчить статистика, з 2001 року, коли в країні дозволили вільний обіг зброї, кількість убивств в Естонії скоротилася у п'ять разів, а штат поліції був зменшений удвічі. Подібна динаміка, як кажуть експерти, спостерігається і в Латвії, Литві та Молдові, де також були введені в дію закони, що дозволяють населенню купувати зброю [5]. Отож є міжнародний позитивний досвід, якому не хочеться не довіряти.

Повертаючись до аналізу вітчизняних законопроектів, можна зробити висновок, що більше ніж за 10 років визначення поняття «зброя» принципово не змінилося, тобто воно має чітко виражене поняття притаманних зброї рис. Тож труднощів у законодавчому закріпленні цього поняття не буде. А от визначення видів зброї стало набагато більше, що, можливо, зумовлено активністю розвитку зброярства, розвитком промисловості, інженерії та попитом на різні види зброї.

Отож, якщо законопроект в 2009 році містив у собі визначення вогнепальної, газової, травматичної, нарізної та гладкоствольної вогнепальної, вогнепальної комбінованої, пневматичної та холодної зброї, то останній за часом законопроект додатково ще містить і поняття вихолощеної, гладкоствольної короткоствольної вогнепальної зброї (зброя менш летальної дії), довгоствольної (довга) вогнепальної, зброї учбово-розрізної, напівавтоматичної вогнепальної, нейтралізованої зброї, пістолета та револьвера газового, револьвера, розрядженої та сигнальної службової зброї.

Здавалося б, що такий масив визначень лише може заплутати під час формулювання загального поняття «зброя» та під час його відмежування від суміжних понять. Проте не можна не погодитися з тим, що разом з таким детальним визначенням і розмаїттям понять видів зброї у вказаному проекті виникають такі визначення, як «конструктивно схожі зі зброєю вироби» [4]. Вказане не можна не вважати прогресивним кроком для відокремлення поняття «зброя» від так званих «інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи» та «іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень».

Отож згідно зі ст. 6 вказаного проекту такими предметами є пневматична зброя калібру до 4,5 мм (включно) і швидкістю польоту металевого елемента до 100 м/с (включно) та бойові припаси до неї; пристрої під патрон «Флобера» калібру до 4,0 мм (включно), якщо енергія кулі становить менше 0,5 Дж/мм² (включно) та патрони до таких пристроїв; пристрої для подачі звукових або світлових сигналів; нейтралізована зброя; предмети, що імітують вогнепальну або пневматичну зброю [4]. Також розкрито поняття «предмети, що імітують вогнепальну або пневматичну зброю». Ними є електропневматичні, пневматичні та інші пристрої, які зовні та конструктивно нагадують, копіюють та відповідають принципам дії вогнепальної або пневматичної зброї, металеві елементи яких слугують для імітації чи фіксації влучення без застосування бойового припасу, або містять оптичний пристрій для фіксації влучень без застосування металевого елемента» [4]. З огляду на таку деталізацію дефініції «зброя» та суміжних понять виникає пропозиція щодо внесення змін до чинного КК після ухвалення закону шляхом включення примітки до статей 36, 263, 296 цього Кодексу.

До речі, зброя під патрон «Флобера» не належить до вогнепальної в більшості розвинених країн Європи. Це підтверджується положеннями Брюссельської конвенції та відповідними інформаційними джерелами. Патрони для такої зброї за своєю кінетичною енергією не перевищують межі віднесення патронів до боеприпасів для вогнепальної зброї (7,5 Дж). Але це питання є дискусійним на цей час і досі ще не вирішеним [2].

Крім того, згадуваний законопроект містить також поняття конструктивно схожих зі зброєю виробів. Це пристрої, які внаслідок відсутності чи малозначності уражаючої сили або наявності іншого виробничого чи господарсько-побутового призначення не вважаються зброєю (стаття 1 проекту № 5708) [4]. У статті 6 проекту вказано, що повний перелік конструктивно схожих зі зброєю виробів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Шляхами вирішення проблеми ідентифікації на законодавчому рівні поняття зброї, відмежування його від будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від

нападу озброєної особи або нападу групи осіб та від інших предметів, спеціально пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень, є врегулювання на законодавчому рівні питання чіткої ідентифікації зброї, класифікації її видів та властивостей для правильної правової кваліфікації дій, бездіяльності із застосуванням таких предметів.

Треба враховувати, що забезпечення громадянам права на особистий захист свого життя та здоров'я, а також життя та здоров'я оточення від злочинних посягань за допомогою зокрема і цивільної вогнепальної зброї, поняття якої також міститься у згаданому в цій статті законопроекті, а також упорядкування наявного нормативного регулювання в питанні обігу цивільної вогнепальної зброї, необхідно здійснювати відповідно до норм Конституції України.

На сьогодні обіг цивільної вогнепальної зброї законодавчо врегульовано спеціальними законами у всіх країнах Європи. Водночас Україна – єдина держава в Європі, в якій відсутнє законодавче регулювання обігу цивільної вогнепальної зброї [6].

За інформацією Міністерства внутрішніх справ України, громадяни України легально володіють вогнепальною зброєю у загальній кількості приблизно 1,3 млн одиниць. Незважаючи на таку велику кількість вогнепальної зброї в обігу, ці правовідносини в країні досі не врегульовані жодним законом. Усі питання, пов'язані з обігом цивільної зброї, вирішуються виключно підзаконними нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України) та інших міністерств і відомств. Більше того, нормативні акти МВС України, що регулюють обіг вогнепальної зброї в державі, фактично дублюють основні положення колишнього радянського законодавства. Переважна більшість норм є тепер анахронізмом та не регламентує навіть ustalених суспільних відносин у сфері обігу зброї. Зі свого боку, відсутність узгодженої термінології та класифікації призводить, з одного боку, до вільного трактування і неузгодженості, а з другого – створює підґрунтя для зростання корупції у цій сфері [2].

Зазираючи в законодавче минуле, треба зазначити, що правила оборотоздатності речей Україна успадкувала з радянського минулого разом із Цивільним кодексом УРСР. Стаючи незалежною державою з ринковою економікою, де громадянам гарантується право приватної власності, у 1991 було ухвалено Закон УРСР «Про власність». Стаття 13 цього закону встановлювала: «Склад, кількість і вартість майна, що може бути у власності громадян, не обмежується, крім випадків, передбачених законом. Законодавчими актами України може бути встановлено спеціальний порядок набуття права власності громадянами на окремі види майна, а також види майна, що не може перебувати у власності громадян» [6].

На виконання положень цього закону була ухвалена Постанова Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17 червня 1992 року (далі – Постанова), якою було встановлено спеціальний порядок набуття права власності громадянами на окремі види майна. Постанова відносила зброю та боєприпаси до переліку майна, що не може перебувати у власності громадян, громадських об'єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України. Виняток було встановлено лише для вогнепальної гладкоствольної та нарізної мисливської зброї (мисливські карабіни, гвинтівки, комбінована зброя з нарізними стволами), яку громадяни набувають у власність з дозволу, що надається органами внутрішніх справ [6].

Порядок обліку та видачі дозволів на зазначені види зброї було визначено Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року № 622 не існує і на цей час (далі – Інструкція) [7], якою донині користується МВС, поліція та мисливські магазини, що продають зброю [6].

Внаслідок ухвалення Цивільного кодексу України 20 червня 2007 року (далі – ЦК) постанова втратила свою правомочність разом із втратою чинності Закону УРСР «Про власність», на підставі якого вона була ухвалена. З цього часу немає жодного закону, який забороняє чи обмежує обіг зброї [6].

Тому на цей час склалася ситуація, коли такі питання, як обіг зброї, яке з часів затвердження Інструкції регулюється владою всього однієї особи – міністра внутрішніх справ. Від його одноосібної волі на сьогодні залежить і кримінальне право в частині

предмета дослідження, і криміналістика, і судова практика в частині кваліфікації діянь та бездіяльності, пов'язаних з обігом зброї, будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення [6].

Отже, ухвалення відповідного закону зумовлене необхідністю законодавчого регулювання відносин, що виникають під час обігу в Україні цивільної вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, а також конструктивно схожих зі зброєю та бойовими припасами виробів та для визначення правового режиму власності на цивільну зброю, встановлення основних прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонту, застосування цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів [6].

За допомогою цього інструменту, тобто закону, можливо і вирішиться питання щодо ідентифікації поняття зброї для кримінального права. Хоча для цього необхідно розробити таке поняття саме в поєднанні з криміналістикою. Також виникне змога більш конкретно визначити поняття зброї і для цілей застосування у кримінальному праві, оскільки не буде проблем кваліфікації дій із застосуванням будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, що тісно пов'язано з перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність та з іншими предметами, спеціально пристосованими або задалегідь заготовленими для нанесення тілесних ушкоджень.

Тобто єдина змога на цей час вирішити проблему відсутності чіткого визначення поняття «зброя» в кримінальному праві вбачається саме через ухвалення спеціального закону. Якщо в ньому буде міститися чітке визначення поняття «зброя», а також будуть наведені критерії її відмежування від інших предметів та засобів, то вказане дасть змогу найбільш раціонально та чітко і правильно застосовувати таку дефініцію у кримінальному праві.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна сказати, що на сьогодні в Україні, на жаль, немає єдиного критерію визначення поняття «зброя». Формулювання поняття «зброя», його наукове обґрунтування, слугуватиме основою для ухвалення відповідного закону та врегулювання питань кваліфікації кримінальних правопорушень.

Прогаину до ухвалення відповідного закону або схвалення проекту КК на цей час пропонуємо вирішити шляхом користування терміном, який міститься в Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння, кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України, затвердженій наказом адміністрації Державної прикордонної служби України від 21.10.2003 № 200, де поняття «зброя» сформульовано так: «Зброя – предмети та пристрої, що призначені для ураження живих цілей, кораблів, літаків (вертольотів) та інших об'єктів і не мають іншого призначення» [8].

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Камша О. Закон про зброю в Україні. *Юридична газета online* від 18.07.2019. URL : <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/zakon-pro-zbroyu-v-ukrayini.html>.
3. Про обіг зброї невійськового призначення : Проект Закону України від 09.02.2009 № 2105. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2105&skl=7.
4. Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю : Проект Закону України від 25.06.2021 № 5708. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896.html>.
5. Большаков В. Н. Озброєний і небезпечний. *EKOINFORM*. 2009. URL : <https://ekoinform.com.ua/?p=6682>.
6. Ореховський М. Зброя, кара і закон. *Юридичний вісник України*. 2018. URL : <https://yvu.com.ua/zbroya-kara-i-zakon/>.
7. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#A145Text>.
8. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння, кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони

References

1. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine] vid 05.04.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukr.].
2. Kamsha, O. Zakon pro zbroiu v Ukraini [Law on weapons in Ukraine]. *Yurydychna hazeta online* vid 18.07.2019. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/zakon-pro-zbroyu-v-ukrayini.html>. [in Ukr.].
3. Pro obih zbroi neviiskovoho pryznachennia [On the circulation of non-military weapons] : Proiekt Zakonu Ukrainy vid 09.02.2009 № 2105. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2105&skl=7. [in Ukr.].
4. Pro pravo na samozakhyst ta volodinnia tsyvilnoi vohnepalnoi zbroieiu [About the right to self-defense and possession of civilian firearms] : Proiekt Zakonu Ukrainy vid 25.06.2021 № 5708. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896.html>. [in Ukr.].
5. Bolshakov, V. N. Ozbroienni i nebezpechni [Armed and dangerous]. EKOINFORM. 2009. URL : <https://ekoinform.com.ua/?p=6682>. [in Ukr.].
6. Orekhovskiy, M. (2018) Zbroya, kara i zakon [Weapons, punishment and the law]. *Yurydychnyi visnyk Ukrainy*. URL: <https://yvu.com.ua/zbroya-kara-i-zakon/>. [in Ukr.].
7. Instruksiya pro poriadok vyhotovlennya, prydbannya, zberihannya, obliku, perevezennya ta vykorystannya vohnepalnoi, pnevmatichnoi, kholodnoi i okholoshchenoi zbroi, prystroyiv vitchyznianoho vyrobnytstva dlya vidstrilu patroniv, sporyadzhennykh humovymi chy analohichnymi za svoiyimi vlastyvostyamy metalnymi snaryadamy nesmertelnoi diyi, ta patroniv do nykh, a takozh boyeprypasyv do zbroyi, osnovnykh chastyn zbroyi ta vybukhovyykh materialiv [Instructions on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and cooled weapons, devices of domestic production for firing cartridges, equipped with rubber or similar in their properties metal projectiles of non-lethal action, and cartridges for them, as well as ammunition to weapons, main parts of weapons and explosive materials] : zatv. nakazom MVS Ukrainy vid 21.08.1998 № 622. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#A145Text>. [in Ukr.].
8. Instruksiya pro zastosuvannya zbroyi, boyovoï tekhniki, ozbroiennia, korabliv (kateriv), litakiv i vertolyotiv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, spetsialnykh zasobiv ta zakhodiv fizychnoho vplyvu pid chas okhorony derzhavnoho kordonu ta vyklyuchnoi (morskoyi) ekonomichnoi zony Ukrainy [Instructions on the use of weapons, military equipment, weapons, ships (boats), airplanes and helicopters of the State Border Service of Ukraine, special means and measures of physical influence during the protection of the state border and the exclusive (maritime) economic zone of Ukraine] : zatv. nakazom administratsiyi Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy vid 21.10.2003 № 200. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-03#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Nataliia Shcherbina. Prospects for defining the conception of «weapons» in national legislation. The article analyzes bills and works of scientists regarding the formulation of the definition of «weapons». It is highlighted that the definition of this conception in national legislation, as well as in judicial practice, is not formed. Based on the elaboration of the bills, it was established that the conception is quite dynamic and has attracted the attention of legislators for the past ten years. During armed aggression by a neighboring state, the issue of passing a law that would regulate the circulation of weapons is quite acute.

The study of legislation on the circulation of civilian weapons, where the legislator tries to clearly identify weapons, revealed that the dynamics of the emergence of such a definition has intensified since 2007. However, at this moment, when there is the armed conflict which comes from the Russian Federation side, the definition of which in its name has a related root to the concept of «weapons», the Ukrainian legal society remains alone with the difficulties of interpreting such a conception.

The settlement of such a problem is ripe for the top, as the circulation of weapons is gaining momentum throughout the territory of our state. At the same time, questions about the grounds for the legality of weapon ownership are not regulated by law, but only by a by-law, which is unacceptable in modern realities. In addition, taking into account the dynamics of the development of the gunsmithing industry, by-laws are currently unable to properly regulate the issue of circulation of modern weapons.

Therefore, the purpose of the article is to study the issue of the legislative definition of the definition of «weapons» in view of the prospect of settling the issue of weapons circulation in a special law. It is offered to use the definition contained in the Instructions on the use of weapons, military equipment, weapons, ships (boats), planes and helicopters of the State Border Guard Service of Ukraine, special means and measures of physical influence during the protection of the state border and exclusive (sea) before the adoption of the relevant law of the economic zone of Ukraine, approved by the order of the Administration of the State Border Service of Ukraine dated 10.21.2003 No. 200.

Keywords: *weapon, national legislation, bill, weapon circulation, definition.*